

Szöveg: MARTINKÓ JÓZSEF
Generáltervező S.A.M.O. TERVEZŐ ÉS INGATLANFEJLESZTŐ
Fotó: BUJNOVSZKY TAMÁS

ERKÖLCS, ERŐ, EGYETÉRTÉS

KÜLSŐRE KEMÉNY, MASZKULIN ÉPÜLET. AHOZ A STADIONÉPÍTÉSZETI VONULATHOZ TARTOZIK, AMI A MÉR-
NŐKI ESZTÉTIKUM, A SZERKEZET FELTÁRULKOZÁSÁNAK SZÉPSÉGÉBEN HISZ. FORMAI ÉRTELEMBEN ÓSZINTE,
TISZTA ARÁNYÚ, ZÁRT KONTÚRÚ ALAKZAT. JÓL JÖNNE IDE EGY FOCIPÁRHUZAM VALAMI RAKKOLÓS, MEGBÍZ-
HATÓ FRADI BEKKEL, EGY NOVÁK DEZSŐVEL VAGY EGY RUMBOLD „RUNCI” GYULÁVAL, DE HAGYJUK. BEVEZE-
TŐKÉNT ELÉG TALÁN ANNYIT LESZÖGÉZNI, HOGY ÚJ STADION ÉPÜLT AZ ÜLLŐI ÚTON.

Mint a hagyma héjai, úgy kapaszkodnak össze a különféle beton- és acélszerkezetek rétegei. Csúcsmínőséget képvisel az egyedi arculatú sky boxok belsőépítészete.

A szürke különféle árnyalatai jelennek meg a fejpület közforgalmi tereiben.

Az irodalomelmélet használ egy hasonlatot, ami egyes regények poétikai szerkezetét a hagyma réteges szerkezetéhez hasonlítja. Olyan egymástól könnyen elválasztható rétegekhez, amelyek lényegi logikája azonos, mégis megbontható egységekként működnek. Ezek a rétegek végül aztán valamilyen középpontba tartanak vagy középpontból indulnak el, mely középpont formailag, szerkezetileg jól azonosítható. Racionális, kissé talán sematikus képlet ez, ugyanakkor képes bemutatni azt, ahogyan egy szerelt szerkezetű stadion-felépítmény, a különféle kötések kapcsolatain keresztül, egymásra rétegzett elemekből végül egységes egészet alkot. Az új FTC-stadion építészeti karakterének alapeleme a szerkezeti rétegek és kapcsolatok olvashatóságában, a különféle kialakítású rétegek, különféle geometriájú héjazatok azonosíthatóságában van. Különféle szövegekből és távolságokból nézve ezeket az egymásra hajó rétegeket, új és új összefüggések, tér-rácsos szövődések rajzolódnak ki, amelyek önmagukban is esztétikai élvezetet nyújtanak.

Tulajdonképpen ez a racionalitás és funkcionalitás egyfajta kényszerre adott nagyszerű válasz. Kényszernek tekinthető, hogy noha az épület jelenleg önmagában áll, az összépbe mégiscsak erősen belezavar az épített környezete, mondhatni elegyes minősége. Nincs illeszkedési pont, nincsenek megfelelő hangsúlyok a városközvetben. Remélhető, hogy ez az állapot csak átmeneti, hiszen az eredeti stadiontengely kilencven fokkal történő elforgatása ideális kapcsolatokat tárt fel a szomszéd telekrészek beépíthetősége kapcsán, ami végül kitűnő kompozíciós lehetőségeket biztosít egy jövőbeli fejlesztő számára. Mivel ebben az építési szakaszban még nem jelölik ki szomszéd épületek térfalai a stadion környezetét, ezért az épület tömege óhatatlanul a felüljáró felé szorul, az íves, üveg függőnyfalas fejpület kissé logikátlanul fordít háttal a stadionba érkezőknek, illetve a metrókijárat felőli fő érkezési irány saszobros köztere is aluldefiniált.

Talán kevésbé lehet kényszerítő körülménynek nevezni, ugyanakkor fontos tervezési szempont, hogy a sportérték mellett a modern stadionokkal szembeni alapvető követelmény a gazdaságos, fenntartható üzemeltetés, sokrétű használhatóság, multifunkcionalitás. Az Üllői úton ennek alapeleme a fejpület, ami egyszerre ad helyet bérirodáknak, a csapat történetét bemutató múzeumnak, különféle kereskedelmi egységeknek, rendezvénytereknek, öltözőknek vagy cégek által bérelhető ún. sky boxoknak. Az aréna kontúrjába feszülő üveghomlokzat mögötti terek belsőépítészeti példás minőségben oldották meg Szokolay Gábor és munkatársai. A külső látványt meghatározó acélszerkezet, látszó-beton felületek szürke tónusai a belső terekben is meghatározóak. Figyelemre méltó, ahogyan a belső terek látványát orientáló vezermotívumként tucatnyi formában köszön vissza a futball-labda külsejének hatszögletű szelvényessége.

A belső terekben is dominál a funkcionizmus, a használhatóság.

Ha visszatérünk a hagymaszerkezet-hasonlatunkhoz, akkor a meghatározó látványú homlokzati acélháló, a tetőfedést tartó hajlított acélszerkezet, illetve a fejpület után essék említés a lelátókaréjok betonszerkezetéről, a pálya felőli látványt domináló lelátóról, illetve magáról a pályáról is. Sőt, egy szinttel beljebb lépve legyen szó arról a gépészeti és elektromos hálózatról is, ami egy láthatatlan, de rendkívül bonyolult érhálózatként szövi át az épületet. Ennek köszönhetően, illetve a bontás során

keletkező anyagok újrahasznosításának, a csapadékvíz- és talajvíz-újrahasznosító rendszereknek, napkollektoroknak, hogy a stadion szinte egyedülálló módon BREAM A+ besorolást kapott a minősítési eljárásban. Ez a szintje a szerkezetnek ugyanúgy láthatatlan, mint az a varázslat, ami révén a gyepszőnyeg elviseli a fordulók mérkőzése során jelentkező igénybevételt és képes regenerálódni, esők után főlészáradni. Erre a területre a generálkivitelező MARKET Építő Zrt. szakemberei különösen nagy hangsúlyt

A külön ide kifejlesztett, egyedi világítási rendszer révén az épület éjszakai megjelenése is élményszámba megy.

fektettek, ráadásul az elmúlt hetek hatalmas felhőszakadásában a pályatest rendszerei a lehető legnagyobb igénybevételben is kítűnően működtek.

Talán feltűnt, hogy ez az esztétizáló kritikai szöveg mindig ugyanarra a pontra jut vissza, vagyis a működésre, a funkcionalitásra. Nem véletlen. Az épület sikerének a kulcsa abban áll, hogy a bonyolult, összetett mérnöki rendszereket át tudnak-e szellemültni, ikonná tudnak-e válni? Az út elkezdődött.

Generáltervező:

S.A.M.O. Tervező és Ingatlanfejlesztő Kft.

Ügyvezető igazgató:

Kókány Győző

Felelős vezető tervező:

Streit Ágnes

Projektvezető építészek:

ifj. Burits Oktávián, Kormos Szabolcs Csaba,

Péterfy László Gábor

Építész tervezők:

Bán Zoltán, Batta Miklós, Csák László,

Dely-Steindl Barnabás, Jó Andrea,

Kristóf Gabriella, Kúti István, Magyarai Mátyás,

Paróczy Judit, Rózsavölgyi Balázs, ifj.

Ruzsinszky István, Székely Tamás, Szűcs Anikó

Belsőépítész:

MCXVI Építészműterem

Vezető tervező:

Szokoljai Gábor

Belsőépítész tervezők:

Kovács Dénes, Hajdu Gábor

Belsőépítész munkatársak:

Ujhelyi Kati, Csóvári Linda,

Molnár Csilla, Mónus Noémi

Generálkivitelező:

MARKET Építő Zrt.

